

**HEMEL, Jan-Baptist van**, vicaris-generaal van het aartsbisdom Mechelen (Zoerle-Parwijs 12 maart 1798 - Mechelen 6 november 1866).

Tot priester gewijd in 1821. Aanvankelijk collegeleraar, daarna onderpastoor te Mechelen. Na betrokken te zijn geweest bij de publikatie van een vlugschrift tegen de godsdienstpolitiek van Koning Willem I vluchtte hij het land uit. Vervulde vervolgens een leeropdracht aan het college te Saint-Riquier in Frankrijk. Terug in België, in 1830, werd hij leraar in de retorica aan het Klein Seminarie te Mechelen. Hij volgde J.-B. David in die functie op. Van 1835 af, als superior aldaar en sinds 1854 als vicaris-generaal, wierp hij zich op tot promotor van de uitbreiding van het diocesaan middelbaar onderwijs. De Leuvense universiteit verleende hem in 1856 het eredoctoraat.

Zoals bij verscheidene Vlaamse geestelijken na 1830, was ook bij Van Hemel de Vlaamsgezindheid natuurlijkerwijze vervlochten met de bezorgdheid voor het behoud van de religieuze traditie. Aldus had hij o.m. de hand in de beruchte bewerking van H. Consciences *In 't Wonderjaer*, nadat hij tevoren J.F. Willems ertoe had kunnen bewegen zijn uitgave van de *Reinaert* dermate te herzien, dat ze als schoolboek gebruikt kon worden. Uit opportuniteit, ten einde de invloed van het katholicisme in de staat te handhaven, ijverde hij voor het Frans als voertaal in de aartsbisschoppelijke colleges; in het Klein Seminarie te Mechelen evenwel stimuleerde hij het gebruik van het Nederlands. Tijdens de spellingsperikelen omstreeks 1840 behoorde hij tot de voorstanders van een spelling die aansloot bij Nederland.

LITERATUUR: P. Claessens, *Vie et travaux de Mgr. Jean-Baptiste Van Hemel* (1866); - J. Laenen, *Geschiedenis van het Mechelsch seminarie, van af het episcopaat van aartsbisschop Mathias Hovius tot onder Z.E. Kardinaal van Roey* (1930); - A. Deprez, *Jan Frans Willems. Een bijdrage tot zijn biografie tot 1824* (1966).